

వ్యవసాయ చట్టాలతో రైతుకు మరణశాసనం

వి. శ్రీనివాసరావు

ప్రచురణ:

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రైతు సంఘం

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వ్యవసాయ కార్మిక సంఘం

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కౌలు రైతుల సంఘం

ప్రచురణ కాలం : ప్రథమ ముద్రణ డిసెంబర్, 2020

వెల : ₹5/-

కాపీలు : 25,000

ప్రచురణ

రైతు, వ్యవసాయకార్మిక, కౌలురైతు సంఘాలు
ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీలు

కె.బి.భవన్, వడ్డేశ్వరం

గుంటూరు జిల్లా

ఫోన్ నెం. 0866 2577202, 9490098042

వ్యవసాయ చట్టాలతో రైతుకు మరణశాసనం

- వి. శ్రీనివాసరావు

కేంద్ర ప్రభుత్వ వ్యవసాయ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా నవంబర్ 26 నుంచి ఢిల్లీ సరిహద్దుల్లో లక్షలాది మంది రైతులు బయటయ్యారు. ఎముకలు కొరికే చలిలో రోడ్లపక్కన ట్రాక్టర్ ట్రాలీలనే వసతులుగా మార్చుకొని సామాహిక భోజనశాలల్లో వంటలు చేసి, తాము తింటూ ఇతరులకు పెడుతూ అవిశ్రాంతంగా ఆందోళన చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ చట్టాలు రద్దు చేయందే వెనక్కి తిరిగేది లేదని తెగేసి చెప్తున్నారు. పసిపిల్లలు మొదలుకొని వృద్ధుల వరకు మహిళలతో సహా రేయింబవళ్లు అక్కడే క్యాంపు చేశారు. అదే రోజు దేశమంతా కార్మిక సమ్మె గ్రామీణ బంద్ జరిగాయి. ఈ ఉద్యమం మొదలై మూడు నెలలు దాటింది. జూన్ లో కేంద్ర ప్రభుత్వం హడావుడిగా కరోనా లాక్ డౌన్ ను కూడా లెక్కచేయకుండా వ్యవసాయ సంస్కరణల పేరుతో మూడు అర్డినెన్సులు జారీ చేసింది. అవి 1) వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల వ్యాపార, వాణిజ్య (ప్రోత్సాహం, అవకాశాల కల్పన) చట్టం, 2) రైతు (సాధికారిత, రక్షణ) ధరల హామీ, వ్యవసాయ సేవల ఒప్పంద చట్టం, 3) నిత్యావసర సరుకుల (సవరణ) చట్టం. సెప్టెంబర్ 5వ తేదీన వీటిని పార్లమెంట్ లో ఆమోదానికి పెట్టారు. ఎంపీల అభిప్రాయాలు విసలేదు. బిల్లలను చర్చించే స్టాండింగ్ కమిటీకి పంపలేదు. ఓటింగుకూ అనుమతించలేదు. మైకులు, టీవీ కెమేరాలు ఆఫ్ చేసి నిరంకుశంగా చట్టాల ఆమోదం పొందినట్టుగా ప్రకటించేశారు. అంతే హడావుడిగా రాష్ట్రపతి

ఆమోదముద్ర వేయించి క్షణాల్లో నోటిఫికేషన్ కూడా జారీచేశారు. దేశభవిష్యత్తును ప్రభావితం చేసే ఇంతటి ముఖ్యమైన వ్యవసాయ చట్టాలను ఏకపక్షంగా మూడునెలల వ్యవధిలో తీసుకురావాల్సిన అవశ్యకత ఏమిటి? ఎవరి కోసం ఈ బిల్లులు తెచ్చారు. రైతుల కోసమే అని చెబుతున్న ప్రభుత్వం రైతులతో కాని, రైతు సంఘాలతో కాని చర్చించలేదు. ఆఖరికి ఎంపీల మాట వినటానికి సిద్ధపడలేదు. డిసెంబర్ 8వ తేదీ రైతులతో జరిగిన చర్చల సందర్భంగా హోంమంత్రి అమిత్ షా తమకు కొన్ని కంపల్స్ (ఒత్తిళ్లు) ఉన్నాయని చెప్పారు. బహిర్గతం కాని ఆ ఒత్తిళ్లు కార్పొరేట్ శక్తుల నుంచే అన్న విషయాన్ని ఎవరైనా అర్థం చేసుకోగలరు. అందులో ప్రధానమైన పాత్ర అంబానీ, అదానీలదే. అందుకే వ్యవసాయ చట్టాల రద్దుతో పాటు అంబానీ, అదానీల ఉత్పత్తులకు వ్యతిరేకంగా కూడా రైతులు పోరాడుతున్నారు. ఇది ప్రత్యక్షంగా వ్యవసాయ చట్టాల రద్దుకు జరుగుతున్న పోరాటం. పరోక్షంగా రైతుల్ని నిలుపు దోపిడీ చేస్తున్న కార్పొరేట్ శక్తులకు, శ్రమనే నమ్ముకున్న రైతాంగానికి మధ్య సాగుతున్న సమరం.

చారిత్రాత్మక పోరాటం

దేశ చరిత్రలో ఇన్ని రోజులు శాంతియుతంగా లక్షలాది మంది రైతులు దేశరాజధానిని దిగ్బంధం చేయడం అపూర్వం. అనేక సంఘాలు, వివిధ రాష్ట్రాల రైతులున్నప్పటికీ ఐక్యంగా సాగుతున్నారు. రాజకీయపార్టీలకు అతీతంగా విశాలవేదికగా ఇది నడుస్తోంది. వారి సహనం, క్రమశిక్షణ చూసిన వారంతా ముక్కుమీద వేలేసుకుంటున్నారు. చారిత్రాత్మకమైన ఈ పోరాటంలో ఇప్పటికే 31 మంది రైతులు బలైపోయారు. చలిగాలులకు తట్టుకోలేక కొందరు, ప్రమాదాల్లో మరికొందరు మరణించారు. పంజాబ్, హర్యానాల నుంచే కాక ఉత్తరప్రదేశ్, రాజస్థాన్, ఉత్తరాఖండ్ వంటి ఢిల్లీ చుట్టుపక్కల రాష్ట్రాల నుంచి రైతులు వచ్చి చేరుతున్నారు. ఈ ఉద్యమానికి మద్దతుగా దేశంలోని అన్ని ప్రాంతాల్లో రైతులు పెద్ద సంఖ్యలో ఆందోళనలకు దిగారు. 22 రాష్ట్రాల్లో 20వేల కేంద్రాల్లో నిరసనలు కొనసాగు తున్నాయి. డిసెంబర్ 8 భారత్ బండ్ ఎవరూ

ఉహించని విధంగా జయప్రదం అయింది. రైతులకు అండగా కార్మికులు, వ్యవసాయ కూలీలు, వృత్తిదారులు, యువజన, విద్యార్థులు, మహిళలు, ఉద్యోగులు, దళితులు, ఆదివాసీలు ఇలా.. వివిధ తరగతుల, వర్గాల ప్రజలు సంఘీభావం తెలియజేస్తున్నారు. కార్మికులు, ఉద్యోగులు పెద్దఎత్తున విరాళాలు, వస్తువులు అందిస్తున్నారు. బీజేపీ మినహా అన్ని రాజకీయ పార్టీలు మద్దతునిస్తున్నాయి. అంతర్జాతీయంగా కూడా దీనికి సంఘీభావం వెల్లడవుతోంది. ఐక్యరాజ్యసమితి కూడా స్పందించింది. కెనడా ప్రధాని బలపరిచారు. ఇంత విస్తృతంగా మద్దతు పొందిన ఉద్యమం బహుశా ఈ మధ్యకాలంలో జరగలేదు.

రైతులపై నిర్బంధం

ఈ మహత్తర ఉద్యమానికి తలొగ్గి శాసనాలు వెనక్కి తీసుకోవడానికి బదులు కేంద్ర ప్రభుత్వం, బీజేపీ రైతులపై ఎదురుదాడికి పూనుకుంటున్నది. మొదటి నుంచి దీన్ని రైతులు వ్యతిరేకిస్తున్నా ఏనాడు చర్చించడానికి సిద్ధపడలేదు. కనీసం పరిగణనలోకి కూడా తీసుకోలేదు. పంజాబ్ లో రైలు పట్టాలపై రైతులు బయటించినా లెక్కచేయలేదు. పైగా ప్రతీకారంగా ఎరువులు సరఫరా చేసే రైల్వేవ్యాగ్లను నిలిపివేసింది. నవంబర్ 26 ఛలో ఢిల్లీకి నెల రోజులు ముందే పిలుపునిచ్చినా పట్టించుకోలేదు. రైతులు లక్షల సంఖ్యలో ట్రాక్టర్లపై ఢిల్లీ చేరుకుంటుంటే సరిహద్దుల్లోనే ఆటంకాలు సృష్టించింది. ముళ్ల కంచెలు వేసింది. ఢిల్లీ రోడ్లన్నీ దిగ్బంధనం చేసింది. శత్రుదేశంపై సైనిక చర్య లాగా కందకాలు తవ్పింది. అయినా లెక్కచేయకుండా రైతులు ప్రవేశిస్తుంటే బాష్పవాయువు, నీటిఫిరంగులు ప్రయోగించింది. దుర్మార్గంగా లాఠీచార్జి చేసింది. బెదిరిపోయి రైతులు వెనక్కి తిరుగుతారని కేంద్ర ప్రభుత్వం భావించింది. ఢిల్లీకి చేరుకొని రాంలీలా మైదానంలో డిల్లీ పౌరులకు ఇబ్బంది లేకుండా శాంతియుతంగా ధర్నా చేయాలని రైతులు నిర్ణయించుకున్నారు. కాని సరిహద్దుల్లోనే రైతుల్ని నిలవరించి రోడ్లు దిగ్బంధనం చేసింది కేంద్ర ప్రభుత్వమే. కాని రైతులు ముందడుగు వేయడానికే సిద్ధపడటంతో రోడ్లమీదనే రైతులను అనుమతించక

తప్పలేదు. రైతుల సంఖ్యను, వారి పట్టుదలను తక్కువ అంచనా వేసిన ప్రభుత్వం చివరకు దిగొచ్చి చర్చలకు సిద్ధపడింది.

చర్చలు ఓ ప్రహాసనం

లక్షల సంఖ్యలో రైతులు ఢిల్లీకి చేరుకోవాలని ప్రయత్నించడంతో సరిహద్దుల్లోనే వారిని ఆపేసి బురానీ గ్రౌండ్ కి తరలిపోవాలని ప్రభుత్వం కోరింది. అది బహిరంగ జైలు వంటిదని, తాము వెళ్లబోమని సింఘు, సిక్రి రోడ్లపైనే బైటాయించారు. ధర్నా ఎక్కడ జరపాలో చర్చిద్దాం రమ్మని హోంమంత్రి ఆమిత్ షా వారిని పిలిచారు. ధర్నా స్థలంపై కాక వ్యవసాయ చట్టాలపైనే తాము చర్చిస్తామని, అది కూడా ఉన్నతస్థాయి ప్రతినిధి బృందంతోనే చర్చిస్తామని రైతులు ప్రకటించారు. గత్యంతరం లేని ప్రభుత్వం ముగ్గురు మంత్రులతో చర్చలకు బృందాన్ని సిద్ధం చేసింది. రైతు ఉద్యమానికి స్పందించిన ప్రధాని కనీస మద్దతు ధర ఉంటుందని ప్రకటించారు. ప్రధాని మాటనే హామీగా తీసుకొని ఉద్యమాన్ని విరమించాలని మంత్రులు కోరారు. నోటిమాట హామీలను విశ్వసించబోమని రైతులు చెప్పడంతో రాతపూర్వకంగా ఇస్తామని ప్రకటించారు. రాతపూర్వక హామీకి చట్టబద్ధత ఏమిటని ప్రశ్నించడంతో చట్ట సవరణ చేస్తామని చెప్పారు. చట్ట సవరణలు కాదు, చట్టాలనే వెనక్కి తీసుకొని, కొత్తగా గిట్టుబాటుధరల చట్టం చేయాలని రైతులు డిమాండ్ చేశారు. చర్చల కోసం ముందు పంజాబ్, హర్యానా ప్రతినిధులను మాత్రమే పిలిచారు. జాతీయ నాయకులు లేకుండా తాము చర్చలకు రాబోమని చెప్పడంతో వారిని కూడా ఒకరిద్దరిని చేరుస్తామన్నారు. ఒకరిద్దరు కాదు, ఒక బృందాన్నే ఏర్పాటుచేయాలని డిమాండ్ చేయడంతో చివరకు 40మంది ప్రతినిధివర్గంతో చర్చలుచేశారు. ఐదు దఫాలుగా జరిగిన ఈ చర్చల్లో ఏమీ తెలలేదు. చట్టాల్లో కొన్ని సవరణలు చేస్తామని వారు ప్రతిపాదించిన అంశాలకు ఎలాంటి ప్రాధాన్యత లేదు. వ్యవసాయాన్ని కార్పొరేటీకరించే పరిధిలోనే వారి సవరణలు ఉన్నాయి. కనీస మద్దతు ధరకు

గ్యారంటీ కాని, మార్కెట్ యార్డులను బలపరిచే సవరణలు కాని లేవు. అందుకే రైతుసంఘాల ప్రతినిధులు ఈ సవరణలను తిరస్కరించారు. చర్చలు నిలిచిపోయాయి. రైతుల డిమాండ్ల పరిశీలనకు కమిటీ వేస్తామని చెప్పారు. ఆరేండ్లుగా

“మన్కిబాత్” పేరుతో మీరు చెప్పింది వింటున్నాం. ఇప్పుడు మేం చెప్పేది మీరు వినడని ప్రధానికి రైతులు చెప్పారు. కమిటీ వేయడమంటే ఆపేరుతో కాలయాపన చేయడానికి తప్ప అది ఎందుకూ కొరకాదని రైతుసంఘాలు తిరస్కరించాయి. రోజులు గడిచేకొద్దీ రైతుల సంఖ్య తగ్గి ఉద్యమం బలహీనపడు తుందని భావించిన ప్రభుత్వానికి ఆశాభంగం అయింది. కొంతమంది డమ్మీ నాయకుల్ని పిలిపించుకొని, చర్చలంటూ ప్రచారం చేసుకుంటోంది. ప్రతిరోజూ వేలసంఖ్యలో రైతులు వచ్చి చేరుతూనేఉన్నారు. కొత్త ప్రాంతాల నుంచి వస్తున్నారు. ఒకరు వెళ్లి పోతే పదిమంది వచ్చి చేరుతున్నారని ప్రముఖ జాతీయ పత్రిక ఒకటి వ్యాఖ్యానించింది. డాక్టర్లు, లాయర్లు, ఐటీ నిపుణులు, పోలీసు ఆధికారులు, క్రీడాకారులు, సినిమా నటులు, ఆఖరికి పరమ వీరచక్ర బిరుదాంకితులైన మాజీ సైనికులు కూడా ఉద్యమానికి మద్దతు తెలుపుతున్నారు. క్యాంపుల్లో చేరి సేవలు అందిస్తున్నారు. ఆంధ్ర, తెలంగాణ నుంచి కూడా డాక్టర్ల బృందం వెళ్లి సేవలు అందించింది. ఈ ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా దాఖలైన కేసులపై వ్యాఖ్యానిస్తూ సుప్రీంకోర్టు “శాంతియుతంగా ఆందోళన తెలిపే హక్కు రైతులకు ఉందని, అందులో తాము జోక్యం చేసుకోలేమ”ని స్పష్టం చేసింది. చట్టాల అమలును తాత్కాలికంగా వాయిదా వేసి రైతుసంఘాలతో చర్చించమని ప్రభుత్వానికి సూచించింది. కాని చట్టాల అమలును నిలిపివేయడానికి కేంద్రం నిరాకరించింది. బీజేపీ జాతీయ నాయకులు ఒకరు రాసిన పత్రికావ్యాసంలో ఒకటి రెండు చిన్న

సవరణలు అవసరమైతే చేయొచ్చు తప్ప చట్టాలు అమలుకావాలని చెప్పారు. ఈ చర్చల్లో కనీస మద్దతు ధరకు చట్టబద్ధత కల్పించే డిమాండును ప్రభుత్వం పదేపదే తిరస్కరిస్తూ వచ్చింది. అందుకే రైతులు ఈ చట్టాలు పూర్తిగా ఉపసంహరించు కోవాలని మరింత ఉధృతంగా ఆందోళన చేస్తున్నారు. తాము సమస్య పరిష్కారానికి సుముఖంగా ఉన్నామని జనాన్ని నమ్మించడానికి బీజేపీ ప్రభుత్వం చర్చలను ఓ ప్రహాసనంగా చేపట్టింది. చర్చలు నడవటంలో వారికి చిత్తశుద్ధి, నిజాయితీ లేదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం మొదట ఈ ఉద్యమాన్ని పట్టించుకోలేదు. తర్వాత నిర్బంధంగా అణచాలని చూసింది. దానికీ లొంగకపోవడంతో చీలకలు పెట్టాలని చూసింది. ఆ ప్రయత్నమూ విఫలం అవడంతో ఇప్పుడు తప్పుడు ప్రచారం ఆరంభించింది. ఈ ఉద్యమాన్ని నైతికంగా దెబ్బకొట్టాలని, అప్రతిష్టపాలు చేయాలని చూస్తున్నది. తద్వారా దీన్ని భౌతికంగా అణిచివేయాడానికి రోడ్డు మ్యాపును సిద్ధం చేసింది.

రైతులపై దుష్ప్రచారం

ఈ ఉద్యమంలో రైతులు ఎవరూ లేరు, కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు పోగేసిన అల్లరి మూకలని ప్రభుత్వం మొదట దుష్ప్రచారానికి దిగింది. లక్షల సంఖ్యలో రైతుల్ని ప్రత్యక్షంగా వీక్షించిన దేశప్రజల కళ్లు కప్పలేకపోయారు. దీనిలో ఖలిస్తానీ ఉగ్రవాదులు చేరారంటూ ప్రచారం మొదలు పెట్టింది. దాన్ని జనం నమ్మలేదు. చైనా, పాకిస్తాన్ ఏజెంట్లు జొరబడి నడుపుతున్నారని ప్రచారం చేసింది. ఆ తర్వాత కాంగ్రెస్, కమ్యూనిస్టు పార్టీలు డబ్బులిచ్చి నడుపుతున్నారని ప్రచారం చేసింది. ఇంకొన్ని రోజులయ్యాక మావోయిస్టులు చేరారంటున్నారు. ఇప్పుడేమో సంఘ వ్యతిరేక శక్తులు నడుపుతున్నా యంటున్నారు. ఇన్ని రోజులుగా ఉద్యమం నడుస్తున్నా చిన్న ఘటన కూడా జరగలేదు. బిజేపీకి ఇది నచ్చడం లేదు. ఏదో ఒక రకంగా శాంతియుతంగా సాగుతున్న ఆందోళనను పక్కదారి

పట్టించి హింసను ప్రేరేపించి, అణచి వేయాలని వధకం వన్నుతోంది. ప్రధానమంత్రి సైతం అబద్ధాలనే ఆయుధాలుగా మలుచుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు రైతులు, రైతుకష్టాలపై ముసలికన్నీరు కారుస్తూ ఈ కష్టాల నుంచి విముక్తి చేయడానికే చట్టాలు తెచ్చామంటున్నారు. ప్రతిపక్షపార్టీలు పనిగట్టుకొని రైతులను తప్పుదారి పట్టిస్తున్నాయని ఆరోపిస్తున్నారు. రైతులు తమ సమస్యల గురించి, చట్టాల ఉపసంహరణ గురించి మాట్లాడుతుంటే

ప్రధాని రాజకీయాల గురించి, రాజకీయపార్టీల గురించి మాట్లాడుతున్నారు. చెప్పిన అబద్ధాలనే పదేపదే చెప్తున్నారు. రైతు ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా దేశవ్యాపితంగా ప్రచారం చేయాలని పిలుపునిచ్చి రాజకీయం చేసింది బీజేపీనే.

ఎవరు ఎవరిని ప్రభావితం చేస్తున్నారు?

ప్రతిపక్షాలు రాజకీయ దురుద్దేశంతో రైతులను రెచ్చగొడుతున్నాయని ప్రభుత్వం ఆరోపిస్తున్నది. ఈ ఉద్యమాన్ని ఏ రాజకీయపార్టీ ప్రారంభించలేదు. పైగా లక్షల సంఖ్యలో రైతులు వీధుల్లోకి రావడంతోనే రాజకీయపార్టీలు స్పందించాయి. ఈ రైతుల్లో అన్ని పార్టీల వారున్నారు. అఖిరికి బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్ వారిని బలపరిచేవారూ ఉన్నారు. అన్ని కులాలు, మతాలవారు ఉన్నారు. ఈ ఉద్యమంపై దుష్ప్రచారం చేయడమంటే సూర్యుడిపై ఉమ్మేసినట్టే. ఉద్యమశక్తిని చూశాకే అనేక పార్టీలు, సంస్థలు, వ్యక్తులు, సంఘాలు మద్దతుగా ముందుకు వచ్చాయి. ఇప్పటివరకు మౌనంగా ఉన్నవారు కూడా నోరుతెరిచారు. బీజేపీ మిత్రపక్షంగా ఉన్న అకాళిదళ్ రాజీనామా చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి బయటకు

వచ్చింది. మరో మిత్రపక్షం హర్యానాపార్టీ నాయకుడు చౌతాలా ఈ ఉద్యమాన్ని బలపరుస్తున్నారు. పార్లమెంటులో ఈ చట్టాలకు ఓటేసిన వైయస్సార్, తెలుగుదేశం పార్టీలు ఇప్పుడు తటస్థంగా మారాయి. ఉద్యమానికి సంఘీభావం తెలియజేశారు. టీఆర్ఎస్, డీఎంకే, సమాజ్ వాదీ పార్టీ, త్రుణముల్ కాంగ్రెస్, శివసేన, ఆర్డీఓ, ఎన్సీపీ, ఆమ్ఆద్మీ వంటి అనేక ప్రాంతీయ పార్టీలు రైతు ఉద్యమానికి ప్రత్యక్షంగా మద్దతు ప్రకటించాయి. వామపక్ష పార్టీలు ఈ ఉద్యమంలో చురుగ్గా ఉన్నాయి. ఇదంతా రైతాంగ ఉద్యమ ప్రభావం. రాజకీయపార్టీలు రెచ్చగొడితే రంగంలోకి రాలేదు. రైతులు రంగంలోకి వచ్చారు కాబట్టే రాజకీయపార్టీలు వచ్చాయి. న్యాయమైన రైతాంగ పోరాటానికి మద్దతునిస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్పొరేట్ అనుకూల, బీజేపీ రైతు వ్యతిరేక ధోరణి దీనికి అవకాశం ఇచ్చాయి.

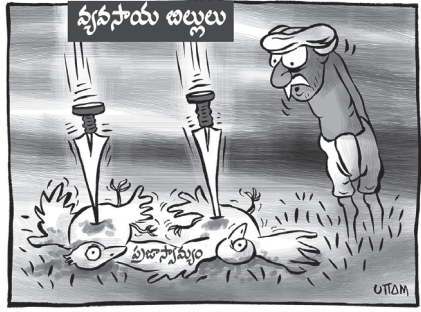
తోమర్ గారు ప్రధానికి ఉత్తరం రాయండి

కేంద్ర వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు నరేంద్ర తోమర్ గారు రైతులనుద్దేశించి అసత్య ఆరోపణలు, అబద్ధాలతో రిపేజీల బహిరంగ లేఖ రాశారు. తానూ రైతుబిడ్డనేనంటున్న ఆయనకు నిజంగా రైతు కష్టాలు తెలిస్తే, వారి ఆవేదన అర్థమైతే దుర్మార్గమైన ఈ నల్ల చట్టాలను వెనక్కి తీసుకోమని ప్రధానికి ఉత్తరం రాయాలి. ఇందులో రైతుల్ని ఏవో బయట శక్తులు తప్పుదారి పట్టిస్తున్నాయంటూ అరిగిపోయిన రికార్డునే వేశారు. నిజానికి ప్రభుత్వాన్నే బయటశక్తులు నడిపిస్తున్నాయి. స్వదేశీ, విదేశీ కార్పొరేట్ల స్వార్థానికి రైతుల్ని బలిపెట్టడమే ఈ చట్టాల ఉద్దేశమని ఇప్పటికే దేశవాసులకు అర్థమైంది. కార్పొరేట్ల గురించి ఆలోచించడం మాని రైతుల గురించి ఆలోచించమని రైతుసంఘాలు విజ్ఞప్తి చేశాయి.

చట్టాలు ఎందుకు వద్దు?

కాయ కష్టం చేసుకునే రైతు కేంద్రంగా ఉన్న వ్యవసాయాన్ని కార్పొరేట్ వ్యవసాయంగా మార్చడమే ఈ చట్టాల ప్రధాన ఉద్దేశం. అందుకోసమే మూడు

వ్యవసాయ చట్టాలు చేసింది. వీటితో పాటు విద్యుత్ చట్టాన్ని సవరించింది. ఈ నాలుగు చట్టాలు రైతుకు మరణశాసనం రాశాయి. మరణశాసనానికి సవరణలు ఉండవు. ఉపసంహరించుకోవడమా, అమలు చేయడమా తప్ప.

ఈ చట్టాలు ఎవరికోసం తెచ్చారు?

ఈ చట్టాలు రావడానికి ముందే అంబానీ, అదానీ వంటి కార్పొరేట్ దిగ్గజాలు 20కిపైగా వ్యవసాయ కంపెనీలను రిజిస్టర్ చేశాయి. హర్యానా, పంజాబ్ లోని భూములను సేకరించి గోదాములను నిర్మిస్తున్నారు. ఇంకా అనేక రాష్ట్రాల్లో భూములను సేకరిస్తున్నారు. ఇప్పటికే రియలన్స్ ఫ్రెష్, హెరిటేజ్, ఐటీసీ, అమెజాన్, వాల్మార్ట్ వంటి అనేక విదేశీ, స్వదేశీ కంపెనీలు రిటైల్ రంగంలో ప్రవేశించి వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల సేకరణకు రంగం సిద్ధం చేసుకున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో కొన్ని జిల్లాల్లో రిలయన్స్ ఫౌండేషన్ రైతులతో ఒప్పందాలు చేసుకుంది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తిదారుల సంఘాలను (ఎఫ్పీఓ) ఏర్పాటుచేసింది. కరోనాకు ముందే దేశం ఆర్థికమాంద్యంలోకి దిగబడింది. మార్కెట్లు కుంచించుకుపోయాయి. కరోనాతో అది మరింత ముదిరింది. కార్పొరేట్ మార్కెట్లు కొత్తగా విస్తరించడానికి ఉన్న అవకాశం వ్యవసాయరంగమే. అందుకే ఇంత హడావుడిగా ప్రభుత్వం ఈ చట్టాలు చేసింది.

ఈ కార్పొరేట్ కంపెనీలు ప్రతి గ్రామంలోనూ వారి ఆఫీసులు నెలకొల్పుతారు. ఏజెంట్లను నియమించు కుంటారు. రైతు సంఘాలు ఏర్పరచి వారితో కాంట్రాక్టు కుదుర్చుకుంటారు. ప్రతి రైతుకి ఏ పొలంలో ఏ పంట వేయాలో చెబుతారు. కాని ఏ రైతుతోనూ విడిగా ఒప్పందాలు చేసుకోరు. వారు రాసి తెచ్చిన కాంట్రాక్టుపైనే అందరూ సంతకాలు చేయాలి. ఇందులో రైతులకు

బేరమాడే వీల్లేదు. మార్కెట్ రేటుకి విత్తనాలు, ఎరువులు సరఫరా చేస్తారు. వారి సాంకేతిక నిపుణులు సలహాలు, సూచనలు చేస్తారు. పండించిన పంటను వారే కొనుగోలు చేస్తారు. అలా కొనుగోలు చేసిన పంటల ఉత్పత్తులను దేశమంతా మార్కెట్ చేసుకుంటారు. ఈ వ్యూహానికి అనుగుణంగానే చట్టాలు, చట్టనవరణలు తెచ్చారు.

కార్పొరేట్లు ఎందుకు వస్తారు?

వ్యవసాయ రంగంలో పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించి రైతుల ఆదాయాలను రెట్టింపు చేయడమే తమ లక్ష్యమని మోడీ పదేపదే చెబుతున్నాడు. కాని వాస్తవానికి ఈ ఆరేండ్లలో రైతుల ఆదాయం పడిపోయింది. ఆత్మహత్యలు పెరిగాయి. ఉపాధి లేక వలసలు పెరిగాయి. ఉపాధి పెంపుదలకు తోడ్పడే గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకానికి నిధులు కోత పెట్టారు. దాన్ని బలహీనపరుస్తున్నారు. గ్రామాల నుండి పట్టణాలకు వసలు పెరిగితే కార్పొరేట్ కంపెనీలకు చౌకగా లేబర్ దొరుకుతుంది. ఎంత ఎక్కువ నిరుద్యోగం పెరిగితే పారిశ్రామికాధిపతులకు అంత లాభం. అదే వారి వ్యూహం.

కార్పొరేట్ పెట్టుబడులు లాభాలకోసం వస్తాయి. రైతుల శ్రేయస్సు, సంక్షేమం కోసం కాదు. రైతుల్ని దోపిడీ చేయకుండా కంపెనీలకు లాభాలు రావు. కార్పొరేట్ కంపెనీలు లేకుండా మానవజీవితం లేదని కొందరు మేధావులు వాదిస్తున్నారు. మన ఒంటి మీది చొక్కా వేసుకునే చొప్పులు, రాసే పెన్ను, వాడే ట్రాక్టరు, వేసే ఎరువు.. అన్ని కార్పొరేట్లవే అని, అవి వ్యవసాయంలో వస్తే నష్టం ఏమిటని పైగా మార్కెట్ విస్తరించి రైతులకు లాభాలు వస్తాయని వాదిస్తున్నారు. ఇంతకన్నా అన్యాయమైన వాదన ఇంకోటి లేదు. కార్పొరేట్ కంపెనీలు రాకముందే చొక్కాలు, చొప్పులు, వ్యవసాయ ఉత్పత్తులు ఉన్నాయి. బట్టలు నేసే నేతన్నలను, చొప్పులు కుట్టే వృత్తిదారులను నాశనం చేసి కార్పొరేట్లు ఎదిగారు. మనుషుల శ్రమతో తయారైన ఉత్పత్తులన్నింటినీ తమ సొంతం

చేసుకున్నారు. ఈ ఉత్పత్తుల్లో కార్మికుల శ్రమ తప్ప, కార్పొరేట్ల శ్రమ ఏమీ ఉండదు. కార్పొరేట్లను కీర్తించే మేధావులు ఈ శ్రమను గుర్తించడానికే నిరాకరిస్తున్నారు. గతంలో వృత్తిదారులు ఎలా నాశనం అయిపోయారో ఇప్పుడు వ్యవసాయదారులు అలాగే నాశనం అయిపోతారు. రైతుల్ని నాశనం చేయకుండా వ్యవసాయంపై కార్పొరేట్ అధిపత్యం రాదు. అందుకే ఈ చట్టాలు రైతుల పాలిట మరణశాసనం అంటున్నది.

కార్పొరేట్లు రైతులను ఉద్ధరిస్తాయా?

పంజాబ్ లో గతంలో పెప్సీ కంపెనీ టమాటా, బంగాళదుంపుల రైతులతో ఒప్పందం చేసుకున్నది. వారు నిర్దేశించిన ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా లేదని చేసుకున్న ఒప్పందాలకు భిన్నంగా ధర తగ్గించి కొన్నారు. ఆగ్రహించిన రైతులు టమాటాలను రోడ్లమీద పారబోసి నిరసన తెలిపిన ఘటనలు ఉన్నాయి. మోడీ స్వంత రాష్ట్రం గుజరాత్ లో లేస్ కంపెనీ చిప్స్ కోసం బంగాళాదుంప రైతులతో ఒప్పందం చేసుకున్నది. అనుమతి లేకుండా తమ విత్తనం రైతులు వాడారని కోటి రూపాయిల పరిహారం కోరుతూ 90మంది రైతులపై కేసులు పెట్టి ఆరెస్ట్ చేశారు. దేశమంతా గగ్గోలు పెట్టడంతో ప్రభుత్వం కేసులు ఉపసంహరించుకుంది. ఇక్కడ కంపెనీల తరుపునే ప్రభుత్వం కేసులు పెట్టిన విషయం మరిచిపోరాదు. మన రాష్ట్రంలోనూ కార్పొరేట్ కంపెనీలతో రైతులకు ప్రత్యక్ష అనుబంధం ఉంది. ఐటీసీ కంపెనీ చేతిలో పొగాకు రైతులు దీర్ఘకాలంగా నలిగిపోతూనే ఉన్నారు. ఒక సంవత్సరం మంచి రేటు ఇచ్చి, మూడేళ్లు నాణ్యతలేదని దిగ్గొసేస్తారు. పొగాకు బోర్డు రాకముందు కొన్న సరుక్కి డబ్బు గ్యారంటీ కూడా ఉండేది కాదు. డబ్బు వసూళ్లకు కంపెనీల చుట్టూ తిరగాల్సి వచ్చేది. తాజాగా సుబాబుల్ రైతులు పడుతున్న అవస్థలు చూస్తున్నాం. ఐదేళ్ల కిందట కంపెనీ ప్రతినిధులు, రైతు ప్రతినిధులు ప్రభుత్వ అధికారులతో టన్నుకు రూ.4200 ఇవ్వాలని ఒప్పందం చేసుకున్నారు. ప్రభుత్వం జీవో కూడా ఇచ్చింది.

కాని ఇప్పుడు రూ.1800లకు కూడా కొనడం లేదు. పశ్చిమగోదావరి జిల్లా పామాయిల్ రైతుల పరిస్థితి ఇదే. అనంతపురం, కడప జిల్లాలలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పండ్లతోటల పెంపకానికి ప్రోత్సాహాలనిస్తున్నది. దాన్ని ఉపయోగించుకొని అదానీ, మహేంద్ర వంటి కంపెనీలు అరటి సాగులో ప్రవేశించాయి. రైతులకు ఎలా పండించాలో చెప్పి పెట్టుబడులను పెంచారు. నాణ్యత కలిగిన కాయల్నే కొంటున్నారు. మిగతావి నిరాకరించడంతో సగటు రేటు పడిపోయి రైతులు ఆ కంపెనీలకు అమ్మడానికి విముఖత చూపుతున్నారు. సహకార రంగం దెబ్బతిన్నాక ప్రయివేట్ చక్కెర ఫ్యాక్టరీలు, డెయిరీలు రేట్లు ఎలా దిగ్గోసాయో అందరికీ తెలుసు. ప్రభుత్వ సలహా ధర లేదు, బోనస్ లేదు.. వందల కోట్లు రైతులకు బకాయిలు ఉన్నాయి. ఈ చట్టాలు వచ్చిన రెండు నెలల్లోనే ధాన్యం ధర దారుణంగా పడిపోయింది. ప్రభుత్వం కొనదు, మిల్లర్లు ధర పెంచరు. రైతులు అనాధలయ్యారు.

విత్తనాలపై పేటెంట్ హక్కుల పేరుతో కార్పొరేట్ కంపెనీలు గతంలో విత్తన రైతులపై అక్రమ కేసులు బనాయించారు. పదేళ్ల క్రితం మాన్సెంటో కంపెనీ బీటీ విత్తనాలు తెచ్చి అధిక ధరలకు రైతులపై రుద్దింది. పురుగు పట్టదు, రెట్టింపు ఉత్పాదకత, రెట్టింపు ఆదాయం అని చెప్పారు. కాని ఈ రోజు బీటీ విత్తనాలు వాడేవాళ్లే బలైపోతున్నారు. పత్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు కొనసాగుతూనే ఉన్నాయి. కాని పత్తి కొని బట్టలు తయారుచేసే రిలయన్స్ లాంటి కంపెనీల ఆస్తులు ఆకాశానంటుతున్నాయి.

చంద్రబాబు మొదటి దఫా ముఖ్యమంత్రి అయినప్పుడు కుప్పం ప్రాజెక్టు పేరుతో కాంట్రాక్టు వ్యవసాయం ప్రారంభించాడు. ఇజ్రాయిల్ టెక్నాలజీ అన్నారు. కాని ఈ రోజు ఆ ప్రాజెక్టు గతి ఏమయిందో ఎవరికీ తెలియదు. రైతులకు డివిడెండ్లు లేవు, భూములు బీళ్లయ్యాయి. కార్పొరేట్ కంపెనీల కింద రైతుల గతిఏమిటో ఈ అనుభవం చాలదా! రైతులను దోచుకోకుండా కార్పొరేట్ కంపెనీలు లాభాలు సంపాదించగలవా? కార్పొరేట్ కంపెనీల లాభాలు పెరగకుండా వాటి షేర్ మార్కెట్ విలువ పెరుగుతుందా? కంపెనీ షేర్ విలువ

పెరగకుండా మార్కెట్లో నిలబడగలుగుతాయా? ఇదంతా ఒక విష వలయం. కార్పొరేట్ కంపెనీల గాట్లో రైతులను కట్టిపడేసి స్వేచ్ఛగా సేద్యం చేయమని సూక్తులు చెబుతున్నారు. అందుకే కాంట్రాక్టు వ్యవసాయచట్టాన్ని తెచ్చారు.

సంకెళ్లు ఎవరు వేశారు?

రైతులకు ఎవరో సంకెళ్లు వేస్తే వాటిని తెంపి ఈ చట్టాలతో విముక్తి ప్రసాదిస్తున్నామని ప్రభుత్వం గొప్పలు చెప్పుకుంటోంది. తమ ఉత్పత్తుల్ని పొలంలోనే అమ్ముకునే రైతులే అత్యధికులు. కొంతమంది దగ్గర మార్కెట్లకు తీసుకుపోతారు. కొద్దిమంది పండ్లు, కూరగాయలు, చేపలు వంటి ఉత్పత్తుల్ని సుదూర ప్రాంతాలకు తీసుకుపోయి అమ్ముకుంటారు. ఇలా అమ్ముకునేవాళ్లపై ఏ ఆంక్షలూ లేవు. సెన్సు కట్టడం, లైసెన్సులు వంటి ఆంక్షలున్నది వ్యాపారస్తులపైనే. ఇప్పుడు తొలగిస్తున్నది వారిపైనే. చిన్న వ్యాపారస్తుల్ని దెబ్బకొట్టి బడాకార్పొరేట్ దిగ్గజాలు బలపడటానికి ఇది తోడ్పడుతుంది.

స్వేచ్ఛ ఎవరికి..?

దేశానికి 1947 ఆగస్టున స్వాతంత్ర్యం వస్తే రైతులకు 2020 ఆగస్టులో వచ్చిందని ప్రధాని పదేపదే చెబుతున్నాడు. ఎవరికొచ్చిన స్వేచ్ఛ ఇది. ఈ చట్టంలోనే రైతులకు, వ్యాపారుస్తులకు స్వేచ్ఛని రాశారు. రైతు తన సరుకును తన ఇష్టం వచ్చిన చోట ఎక్కడైనా అమ్ముకోవచ్చు అని, ఏ మార్కెట్ యార్డుకి బందీ కావాల్సిన అవసరం లేదని చెబుతున్నారు. ఇదే చట్టం వ్యాపారస్తుడు ఏ సరుకునైనా, ఏ ధరకైనా కొనుక్కోవచ్చు. ఎంతైనా నిల్వ పెట్టుకోవచ్చని చెబుతున్నది. కాబట్టి ఈ స్వేచ్ఛ ఎవరికి ఉపయోగపడుతుంది. పెద్ద కార్పొరేట్ల ముందు రైతు మద్దతు ధర కోసం బేరం చేయగలడా? రైతు చెప్పిన రేటుకి వ్యాపారస్తుడు కొంటాడా, వ్యాపారస్తుడు చెప్పిన రేటుకి రైతు అమ్మాలా? ఈ చట్టంలో ఎక్కడా వ్యాపారస్తుడు ఫలనా రేటుకి కొనాలని కాని, కొనకపోతే

చర్య తీసుకుంటామని కాని, లేదా పోటీపడి ప్రభుత్వమే కొంటుంటుందని కానీ లేదు. కాబట్టి ఈ స్వేచ్ఛ కార్పొరేట్ కంపెనీలకు ఇచ్చేదే కాని రైతులకు కాదు.

రైతుల భూములు మిగులుతాయా?

కాంట్రాక్టు వ్యవసాయం వచ్చినంత మాత్రాన రైతుల భూములు ఎక్కడికీ పోవని కేంద్ర వ్యవసాయ మంత్రి రైతులకు రాసిన బహిరంగ లేఖలో భరోసా ఇచ్చారు. భూములెక్కడికీ పోవు. కాని రైతుల చేతుల్లో ఉండవు. కాంట్రాక్టు వ్యవసాయం తర్వాత వచ్చేది కార్పొరేట్ సేద్యమే. రైతులకు పంటలు పండించడం చేతకావడం లేదని కంపెనీలే భూముల్ని రైతుల నుండి లీజుకి తీసుకుంటాయి. వారి లీజుకి రక్షణగా ఇప్పటికే లీజు నమూనా చట్టాన్ని నీటిఆయోగ్ తయారు చేసింది. అలా భూములు పరాయీకరణ చెందుతాయి.

రైతుల భూములు ఎక్కడికీ పోవని, పంటపై మాత్రమే ఒప్పందాలు జరుగుతాయని మంత్రి అంటున్నారు. ఇది వాస్తవం కాదు. కాంట్రాక్టు చట్టం 2020లో సెక్షన్ 9 ప్రకారం రైతు భూముల్ని కంపెనీ తాకట్టు పెట్టవచ్చు. కంపెనీ దగ్గర రైతులు తీసుకునే అప్పులు, బకాయిలకు సెక్షన్ 14.2, 14.7 ప్రకారం భూముల్ని తీసుకోవచ్చు. వ్యవసాయ మంత్రి కావాలనే వాస్తవాలు దాస్తున్నారు.

ఈ దేశంలో నూటికి 70మంది హెక్టార్ లోపు భూమున్నరైతులే. మిగతా 25శాతం మధ్యతరగతి, ఆ పైన వారు. ఇక, కేవలం 5శాతం మంది మాత్రమే 25ఎకరాలు, ఆ పైన ఉన్న ధనిక, భూస్వామ్య రైతులు. గ్రామీణ జనాభాలో నూటికి 40మందికి అసలు భూములే లేవు. సన్న, చిన్నకారు రైతులు భూముల్లెని వ్యవసాయ కూలీలు, వృత్తిదారులు ఉపాధి కోసం కౌలు రైతులుగా మారారు. అలాంటివారు ప్రయివేట్ వడ్డీలపై ఆధారపడతారు. ముందుగానే కౌలు చెల్లించాలి. వీరు పంట చేతికి రాగానే కల్లాల్లోనే పంటలను ఆమ్మేస్తారు.

కొద్దిమంది భూస్వాములకు మాత్రమే నిల్వ పెట్టుకునే సామర్థం కాని, సుదూర ప్రాంతాలకు వెళ్లి అమ్ముకునే శక్తి కాని ఉంటుంది. కనీసం ఇప్పటివరకు కనీస మద్దతు ధర ఉండటం, దాన్ని ప్రభుత్వ సంస్థలు కొనుగోలు చేయడం వంటి సౌకర్యాలు, ఇన్ ఫుట్ సబ్సిడీ వంటి సంక్షేమ కార్యక్రమాల వల్ల నెగ్గుకు రాగలుగుతున్నారు. ఈ హక్కులు కోల్పోయి, ప్రయివేట్ మార్కెట్ మీద ఆధారపడితే అత్యంత వేగంగా రైతులు దివాళా తీస్తారు. అప్పుడు భూములు అమ్ముకోవడమో, వదులుకోవడమో తప్ప గత్యంతరం ఉండదు. ఆ భూములన్నీ కార్పొరేట్ కంపెనీల చేతుల్లోకి పోతాయి.

వలసలు పెరుగుతాయి

ఈ చట్టాలు అమలయితే చివరకు వ్యవసాయంలో 5 లేదా 10 శాతం మిగులుతారు. రైతులు తమ స్వంత పొలాల్లోనే కూలీలుగా చేయాలి. మిగతా వారంతా పట్టణాలకు వలసలు పోయి కూలీ పనులు చేసుకొని బతకాలి. వ్యవసాయంలో యంత్రాలతో పని చేయిస్తారు. కూలీలకు పని దినాలు కూడా పడిపోతాయి. ఆదాయాలు తగ్గిపోతాయి. కరోనా కష్టకాలంలో వలసకార్మికుల వెతలు దేశమంతా ప్రత్యక్షంగా వీక్షించింది.

రైతులకిచ్చే స్వేచ్ఛ కంపెనీలకు వరం

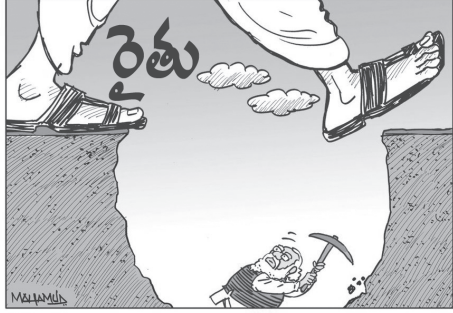
పేరుకు రైతులకు స్వేచ్ఛ, ఆచరణలో కార్పొరేట్ కంపెనీల ఇష్టారాజ్యంగా మారుతుంది. రైతులు తమ ఉత్పత్తుల్ని ఎక్కడైనా అమ్ముకోవచ్చని చెబుతూ మరో వైపు కంపెనీలతో ఒప్పందాలు చేసుకోమంటున్నది. తమ ఉత్పత్తులను ఒప్పందం చేసుకున్న కంపెనీకే అమ్మాలి. లేకుంటే కేసులు పెడతారు. ఒప్పందాలు చేసుకున్న కంపెనీలే ఈ స్వేచ్ఛను అనుభవిస్తాయి. వినియోగదారులపై భారం పడుతుంది. కంపెనీలకు వచ్చే లాభాల్లో రైతులకు వాటాలు కూడా రావు. లాభాలు వస్తున్నాయని దయతలిచి రైతులకు గిట్టుబాటు ధరా ఇవ్వరు.

కంపెనీలు ఒప్పంద సేద్యం ద్వారా వ్యవసాయ ఉత్పత్తులను సేకరిస్తారు. వాటిని దేశంలో ఎక్కడైనా స్వేచ్ఛగా అమ్ముకుంటారు. వ్యవసాయ పంటల సీజనులో నిల్వ సరుకును విడుదల చేసి ధరలు తగ్గిస్తారు. రైతుల అమ్ముకున్నాక నిల్వ పెట్టుకొని ధరలు పెంచుతారు. మార్కెట్ గురించి తెలిసినవారెవరైనా దీన్ని అంగీకరిస్తారు. ఈ బేరసారాల్లో రైతులు బలిపశువులవుతారు. ఉదాహరణకు కర్నూలు మార్కెట్లో ఉల్లి రైతుల పాట్లే. అమ్ముకొన్నది 5 నుండి 10 రూపాయలు. అమ్ముకున్నాకా మార్కెట్లో 50 నుండి 100 రూపాయలకు పెరిగింది. టమోటా రైతుల దుస్థితి అంతే. రైతులు చెప్పిన రేటుకి కంపెనీలు కొనవు. కంపెనీలు అడిగిన రేటుకే రైతులు అమ్ముకోవాలి. ఒకసారి ఒప్పందసేద్యం చేసుకున్నాక తన ఉత్పత్తి తన ఇష్టం అని ఏ రైతూ ఎక్కడా అమ్ముకోడానికి వీలుండదు. ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించారని కేసులు మోపుతారు. అనేక రాష్ట్రాల్లో అదే జరిగింది. ఈ చట్టంలో తీర్పులిచ్చేది ఆర్డీవోలు, కలెక్టర్లు. వారు ఎవరి ఆధీనంలో ఉంటారో తెలుసు. ధైర్యంగా, నిజాయితీ ఉండే కొద్ది మంది అధికారులు మినహా మిగతావారంతా కంపెనీలకు లొంగిపోతారు. న్యాయవ్యవస్థలాగా వీరు స్వతంత్రులు కూడా కారు. ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉంటారు. ప్రభుత్వాలు కంపెనీల ఆధీనంలో ఉంటాయి. దీన్ని బట్టే న్యాయం ఎటువైపు మొగ్గుతుందో తెలుస్తుంది.

మద్దతు ధర ఉంటుందా?

వ్యవసాయ చట్టాలలో ఎక్కడా మద్దతుధర గురించిన ప్రస్తావనే లేదు. మద్దతు ధర గురించి మాట్లాడని వ్యవసాయ చట్టాలకు అర్థం ఏమిటి? అవి ఎవరి కోసం? కొత్త చట్టాలు అమల్లోకి వచ్చినా కనీస మద్దతు ధర కొనసాగుతుందని మోడీ చెప్తున్నారు. మద్దతు ధరలుంటాయి. కాని అమలు కావు. అమలు జరిపే వ్యవస్థా ఉండదు. ఆ అవసరమూ ప్రభుత్వానికుండదు. శాంతకుమార్ కమిటీ దీన్నే సిఫార్సు చేసింది. ధాన్యానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలిచ్చే బోనస్ ధరను కూడా ఆపేయాలని వారు కోరారు. ఈ రోజు ప్రజా పంపిణీ

వ్యవస్థ కోసం ప్రభుత్వం బఫరు స్టాకు నిర్వహిస్తోంది. ఎఫ్ సీ ఐ ద్వారా బియ్యం, గోధుమలు, పప్పులు సేకరించి ప్రజలకు చౌకధరలకు అందిస్తున్నారు. కాని నగదుబదిలీ పథకాలు పెట్టి

ఈ వ్యవస్థను రద్దు చేస్తారు. అప్పుడు ప్రభుత్వానికి ఆహారపంటలను సేకరించాల్సిన అవసరం ఉండదు. అవసరాలకు బహిరంగ మార్కెట్ నుండి అధికధరలకు సేకరిస్తారు. అదీ కార్పొరేట్ కంపెనీలకు లాభమే. ప్రభుత్వం ప్రకటించే మద్దతుధరలు ఒట్టి ప్రహసనంగా మిగిలిపోతాయి. యుపీఏ హయాంలో ప్రతి సంవత్సరం మద్దతు ధరలు 8 నుండి 12శాతం వరకు పెంచితే బిజెపీ హయాంలో కేవలం 1 నుండి 5 శాతం వరకు పెంచారు. ఈ చట్టాలతో ప్రైవేటు కంపెనీలు కనీస మద్దతు ధరలను కూడా ఖాతరు చేయవు. అలాంటి నిబంధనలు ఈ చట్టంలో లేవు. ఎరువులపై సబ్సిడీలు ఎత్తేయాలని, ప్రైవేటురంగాన్ని వ్యవసాయంలో అనుమతించాలని, ఆహార ధాన్యాలపై సబ్సిడీ, కార్డులు 40శాతానికి తగించాలని కూడా శాంతకుమార్ కమిటీ సిఫార్సు చేసింది.

జాతీయ మార్కెట్

దేశంలో ధర ఎక్కడ ఎక్కువ ఉంటే అక్కడ అమ్ముకోడానికి ఆటంకాలు తొలగించామంటున్నారు. దేశంలో ధర ఎక్కడ ఎక్కువ ఉందో ముందు ప్రభుత్వం చెప్పాలి. అన్ని రాష్ట్రాల్లోనూ రైతులంతా సంక్షోభంలో ఉన్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఒక పెద్దమనిషి టెలివిజన్ చర్చల్లో పాల్గొంటూ 2017లో ఇక్కడ ధర పడిపోతే తాను నిబంధనలను ధిక్కరించి నెత్తిమీద మూటలు పెట్టుకొని పక్క రాష్ట్రంలో ధాన్యం అమ్మానని, దాని వల్ల ఇక్కడ ధరలు పెరిగాయని అన్నాడు. ఇక్కడ

డిమాండు పెరిగి ధర పెరిగితే పక్క రాష్ట్రంలో సప్లయి పెరిగి ధర పడిపోయి అక్కడ రైతులు సప్లయోయారన్న విషయాన్ని ఆయన చెప్పలేదు. అదే 2017-18లో మహారాష్ట్రలో గిట్టుబాటుధరల కోసం మహాపాద యాత్ర వంటి పెద్ద ఉద్యమం జరిగింది. అక్కడే ఈ పెద్దమనిషి అధిక ధరలకు అమ్మానంటున్నాడు. ఇలాంటి కాకమ్మ కథల్ని నమ్మాలా?

నాలుగేండ్ల క్రితం 'ఈనామ్' పేరుతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక పథకం తెచ్చింది. రైతు ఉత్పత్తుల్ని దేశంలో ఎవరైనా కొనుక్కోవచ్చున్నారు. దాని వల్ల ఎక్కడైనా ధర పెరిగిన ఉదంతాలున్నాయా? ఎక్కడైనా ఎంతో కొంత ధర పెరిగిందంటే రైతులు పోరాడి ప్రభుత్వజోకాన్ని సాధించుకున్న చోటే. ఇది రైతుల అనుభవం.

ఆహార అభివృద్ధి

2014లో మోడీ అధికారంలోకి వచ్చిన కొద్దిరోజులకే స్వామినాథన్ కమిటీని పక్కన పెట్టి శాంతకుమార్ కమిటీని నియమించారు. వారి సిఫార్సులనే నేడు చట్టాల రూపంలో తెచ్చారు. దాని ప్రకారం రైతుల నుండి ఎఫ్ సి ఐ ద్వారా ధాన్యం సేకరించడం ఆపేస్తారు. చౌకదుకాణాలుండవు. అందుకు బదులుగా ప్రజలు బహిరంగ మార్కెట్లో బియ్యం కొనుగోలు చేయాలి. అది ఎంత రేటున్నా పేదలకు ఫిక్సుడుగా నగదు బదిలీ చేస్తారు. ఉదాహరణకు ఇప్పుడు కిలో బియ్యం రేషను షాపుల ద్వారా రూపాయికే ఇస్తున్నారు. ఇక నుండి గ్యాసు మాదిరి పూర్తి ధర చెల్లించి మార్కెట్లో కొనుక్కోవాలి. కేజీకి రు. 30 నగదు బదిలీ చేస్తారు. రిలయన్సు లాంటి కంపెనీలు రైతుల నుండి సేకరించిన ధాన్యాన్ని బియ్యం కింద మార్చి అందమైన ప్యాకెట్లలో పార్సెల్ చేసి ఐరన్, కాల్షియం ఉన్న బియ్యం అంటూ కిలో వందకు పైన అమ్ముతారు. అంటే పేదలకు రు. 30లు ప్రభుత్వాలు నగదు బదిలీ చేసినా కిలో బియ్యానికి అదనంగా రు.70లు పెట్టాలి. పేదలు కొని తినగలరా? ఇప్పుడు రైతుల

అత్యుత్సాహంతో చూస్తున్నాం. ఇక ముందు ఆకలిచావులు కూడా చూస్తాం. అన్నదాత రైతులు బలవుతారు. అంబానీయే 'అన్నదాత' అవుతాడు.

కౌలుదారులకు ఎసరు

మన రాష్ట్రంలో కౌలు వ్యవసాయం చాలా ప్రధానమైనది. అత్యధికులు పేద రైతులు. భూమి లేని వారు 40 శాతం. కార్పొరేట్ వ్యవసాయం వస్తే వీరు భూములు ఖాళీ చేయాల్సిందే. కౌలు రైతులు వీధుల్లో పడితే పడితే కూలీ కూడా దొరకని పరిస్థితి వస్తుంది.

విద్యుత్ చట్టానికి సవరణలు

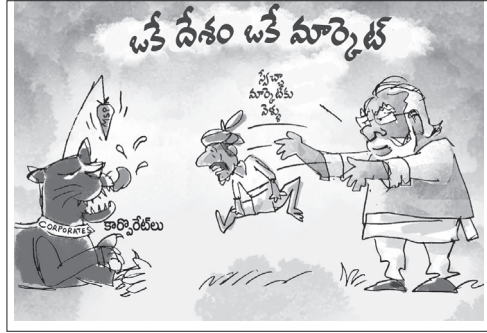
కేంద్ర విద్యుత్ చట్టాన్ని సవరించారు. దాని ప్రకారం కిందిస్థాయిలో విద్యుత్ పంపిణీ సంస్థల్ని ప్రైవేటుపరం చేస్తారు. విద్యుత్ ఉత్పత్తి ఇప్పటికే ప్రైవేటు కంపెనీల చేతుల్లోకి పోయింది. ఈ రంగంలో అనేక మంది యంపీలు, ఎమ్మెల్యేలు కూడా ఉన్నారు. వారే చట్టాలు చేస్తారు. ఉత్పత్తి ఖర్చులో సబ్సిడీ 20 శాతానికి మించరాదని షరతు విధించారు. వ్యవసాయ పంపుసెట్లకు ఉచిత విద్యుత్ బదులు నగదు బదిలీ పథకం ప్రవేశపెట్టాలని కేంద్రం ఆదేశించింది. మన రాష్ట్రంలో ఇప్పటికే అమలు చేస్తున్నారు. స్మార్ట్ మీటర్లు పెడితే బిల్లులు తడిసి మోపెడవుతాయి. ఉచిత విద్యుత్ 30 ఏండ్లు కొనసాగుతుందని ఈరోజు జగన్ ప్రభుత్వం ప్రకటించవచ్చు. రేపు వచ్చే ప్రభుత్వాలు కొనసాగిస్తాయని ఎలాంటి గ్యారంటీ లేదు. డిస్కాలు ప్రైవేటుపరం అయితే బిల్లులు కట్టకుంటే కనెక్షన్ ఆఫ్ మేటింగా కట్ అవుతుంది. డబ్బులు కట్టకుండా ఎంత మొత్తుకున్నా దయ తలచరు. ఈ స్థితిలో వ్యవసాయం సాగుతుందా? అందుకే విద్యుత్ చట్టం 2020ను ఉపసంహరించుకోవాలని రైతుసంఘాలు డిమాండు చేస్తున్నాయి.

మార్కెట్ యార్డులు లేకుంటే ఏమవుతుంది?

ఈ చట్టాలతో మార్కెట్ యార్డులు రద్దయిపోతాయి. అవి పని చేయవు.

మన రాష్ట్రంలో మార్కెట్ యార్డుల ద్వారా సరుకులు అమ్ముకోవడం లేదు కాబట్టి వాటి వల్ల ఉపయోగం ఏమిటని కొందరు ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఒక మేధావి అక్కడ పండులు, కుక్కలు తిరుగుతాయి. కంపు కొడుతుంటాయి అవెందుకు దండగ అన్నారు. నిజమే. అపరిశుభ్రత ఉంటే సంస్కరించాలి కానీ ఇంట్లో ఎలుకలున్నాయని ఇంటినే తగులబెట్టుకోము కదా. రేపు అంబానీ, అదానీలు ఏసీ మార్కెట్ యార్డులు కట్టొచ్చు. కాని వాటిని ఉపయోగించుకోడానికి రైతులు మిగిలి ఉండాలి కదా. బెల్లం, ఉల్లిపాయలు, పొగాకు, మిర్చి, పత్తి, పసుపు వంటి పంటలు ఇప్పటికీ మార్కెట్ యార్డుల ద్వారానే అమ్మకాలవుతున్నాయి. కూరగాయలు, పండ్లు కూడా మార్కెట్ యార్డుల కేంద్రంగానే అమ్మకాలు సాగు తున్నాయి. ధరలు పడిపోయి నప్పుడు మార్కెట్ యార్డుల కేంద్రంగా మొక్కజొన్న, శనగలు వంటి పంటల్ని కొనుగోలు చేస్తున్నారు. అదే పంజాబు, హర్యానా, ఉత్తరప్రదేశ్ లలో అత్యధికభాగం ధాన్యాలు మార్కెట్ యార్డుల్లోనే ప్రభుత్వ సంస్థల ద్వారా అమ్మకాలు సాగుతున్నాయి. 2006 బిహార్ లో మార్కెట్ యార్డుల చట్టాన్ని రద్దు చేశారు. కానీ రైతు ఉత్పత్తుల ధరల పెరగలేదు. ఈ కాలంలో పంజాబ్ మార్కెట్ యార్డుల్లో అమ్ముకుంటున్న ధాన్యానికన్నా బీహార్ బహిరంగ మార్కెట్ లో 30శాతం తక్కువ ధర ఉంది. అందుకే ఈ ఉద్యమంలో రైతులు అంత పెద్ద సంఖ్యలో కదులుతున్నారు. మార్కెట్ యార్డు కేంద్రంగా కనీస మద్దతు ధరలు ప్రాతిపదికగా సరుకులను ప్రభుత్వమే వేలం నిర్వహించాలి. వాటిలో అంబానీ, అదానీ కూడా పోటీ పడి కొనుక్కోవచ్చు. అప్పుడు రైతులకు మంచి ధర లభిస్తుంది. కాని ప్రభుత్వ నియంత్రణ లేని మార్కెట్లు వారు కోరుకుంటున్నారు. ప్రైవేటు మార్కెటు యార్డుల్లో వారిదే ఇష్టారాజ్యం. వారు చెప్పిందే ధర. చెల్లించిందే రేటు అన్న చందంగా సాగుతుంది. ఎవరూ ప్రశ్నించడానికి వీలుండదు. ప్రభుత్వమూ జోక్యం చేసుకోదు. అందుకే స్వేచ్ఛా విధానాల పేరుతో మార్కెట్ యార్డుల కోరలు పీకి సెస్సులు రద్దు చేసింది. ఏ ఆంక్షలూ లేవు. ఇదంతా కార్పోరేట్లకు లాభమే. రేపోమాపో విలువైన మార్కెట్ యార్డు స్థలాలను కూడా అమ్మేస్తారు. ప్రభుత్వ మార్కెట్ అంటే బానిసత్వమని, ప్రయివేటు యార్డులంటే

స్వేచ్ఛ అని ప్రభుత్వమే ప్రచారం చేస్తోంది. ప్రభుత్వమే ప్రభుత్వాన్ని నిందించు కుంటున్నందుకు సిగ్గుపడాలి. కానీ బిజెపి గర్వపడుతోంది.

ప్రభుత్వం రైతులకు సాయం చేయొద్దా?

రైతుల ఉత్పత్తుల్ని మీ ఇష్టం వచ్చిన రేటుకి మీ ఇష్టం వచ్చిన చోట అమ్ముకోడానికి స్వేచ్ఛనిచ్చామని చెప్తున్న ప్రభుత్వం రేపు రేటు రాకపోతే ఏం చేయాలనే ప్రశ్నకు సమాధానం ఇవ్వడం లేదు. కనీస మద్దతు ధరల కన్నా మార్కెట్లో రేటు తగ్గితే ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేస్తే రైతులకు కనీస గ్యారంటీ ఉంటుంది. కాని ఈ చట్టం ప్రకారం ప్రభుత్వ పాత్ర ఏమీ ఉండదు. మీ సరుకు మీ ఇష్టం అంటున్నదంటే మా బాధ్యతేమీ లేదని తేల్చి చెప్పడమే. ప్రభుత్వం మార్కెట్లో జోక్యం చేసుకొని ధరలను నిలబెట్టకుండా రైతుభరోసా లాంటి పథకాలతో బిక్షం వేసి తప్పుకుంటానంటోంది. ఇది రైతులకు సమ్మతం కాదు.

కార్పొరేట్ కంపెనీలకు అన్ని గ్యారంటీలిస్తున్న ప్రభుత్వం రైతులకు కనీస మద్దతు ధర కల్పించడానికి ముందుకు రావడం లేదు. ఈ చట్టాల ప్రభావం మన రాష్ట్రంలో అప్పుడే కనిపిస్తున్నది. ఖరీఫ్ ధాన్యం మార్కెట్లోకి వచ్చింది. ప్రభుత్వం ప్రకటించిన కనీస మద్దతు ధర ప్రకారం బస్తా (75కిలోలు) ధాన్యం రు. 1400లు పలకాలి. కాని మార్కెట్లో 1200లకు లోపే ఉంది. ప్రభుత్వ వాదన ప్రకారం మార్కెట్లో రు.1400 పైనే ఉండాలి. కాని తగ్గింది. ఎక్కడైనా రు.1500 ఉందా? అక్కడ రైతులు అమ్ముకోగలరా? ప్రైవేటు కంపెనీలు ఎందుకు ధర పెంచడం లేదు. ప్రభుత్వాలు ఏం చేస్తున్నాయి. రేపు పూర్తిగా ఈ చట్టాలు

అమల్లోకి వస్తే ఇంత కన్నా ఘోరంగా ఉంటుంది. అందుకే ఈచట్టాలను ఉపసంహరించు కోవాలని రైతులు కోర్తున్నారు.

కొత్త పరిస్థితులకు పాత చట్టాలు పనికి రావని, అందుకే కొత్త చట్టాలు తెచ్చామని మోడీ చెప్తున్నారు. వాస్తవమేమంటే అసలు పాత చట్టాలే లేవు. కనీస మద్దతు ధరలకు ఇప్పటివరకు చట్టబద్ధత లేదు. ప్రభుత్వ దయాదాక్షిణ్యాలపై ఆధారపడి అవి అమలవు తున్నాయి. ఇప్పుడు కొత్త చట్టాల్లో దాని ఊసు కూడా లేదు. ఈ ఉద్యమం రావడంతో కనీస మద్దతు ధరలుంటాయని, దానికి రాత పూర్వక హామీ ఇస్తామని చెప్పున్నారు. రాత పూర్వక హామీలకు విలువేమిటి? మన రాష్ట్రానికి ప్రత్యేక హోదా ఇస్తామని ప్రకటించి వెనక్కి పోయారు. పార్లమెంటు మాజీ ప్రధాని స్వయంగా ఇచ్చిన హామీ ఇది. తిరుపతి బహిరంగసభలో మోడీ ఇచ్చిన హామీ ఇది. కాని అమలు చేయలేదు. మాట తప్పినా చట్టం ఏం చేయలేకపోతోంది. అందుకే గిట్టుబాటు ధరల చట్టం చేయాలని గత మూడేండ్లగా 250 సంఘాలతో ఏర్పడిన అఖిలభారత కిసాన్ సంఘర్ష సమన్వయ కమిటీ పోరాడుతోంది. నేటి పోరాటానికి 500 సంఘాలకు విస్తరించిన ఈ కమిటీయే నాయకత్వం వహిస్తోంది. గిట్టుబాటు ధరల చట్టం చేయమని రైతులడుగుతుంటే మార్కెట్ స్వేచ్ఛ అంటూ ప్రభుత్వం కూనిరాగాలు తీస్తోంది. రైతులు కోరేది రక్షణ. మార్కెట్ స్వేచ్ఛ కాదు. మార్కెట్లో స్వేచ్ఛ ఆ మార్కెట్ పై ఆధిపత్యం ఉన్నవారికే పోతుంది. రైతులకు ఉపయోగపడదు. అందుకే కొత్త పరిస్థితులకు తగ్గట్లుగా కొత్త చట్టాలు చేయమని రైతుసంఘాలు డిమాండు చేస్తున్నాయి. మోడీచట్టాలు దేశాన్ని వందేళ్లు వెనక్కి తీసుకుపోతాయి.

స్వామినాథన్ సిఫార్సులు ఎక్కడ?

2014లో మోడీ తాను అధికారంలోకి వస్తే స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సులు అమలు చేస్తానని వాగ్దానం చేశారు. దాని ప్రకారం ఉత్పత్తి ఖర్చులపై 50శాతం కలిపి మద్దతు ధర నిర్ణయించాలి. కాని అధికారంలో వచ్చాక దానికి విరుద్ధంగా

శాంతకుమార్ అధ్యక్షతన మరో కమిటీ వేసి వారి సిఫార్సులు అమలు చేస్తామన్నారు. వారు ఎఫ్ సి ఐ పాత్రను తగ్గించి, మార్కెట్టుకు స్వేచ్ఛనిస్తే రైతులకు లాభం జరుగుతుందని చెప్పారు. ఇలాంటి కమిటీలు గత ఇరవై ఏండ్లుగా చాలా వేశారు. ఆ కమిటీలు చెప్పిన వాటినే అమలు చేస్తున్నామని మోడీ చెప్తున్నారు. కాంగ్రెసు పాలన న్యాయం చేయలేదనే జనం మోడీకి పట్టం కట్టారు. కాని ఆయన కాంగ్రెసు విధానాలనే అమలు చేస్తానంటున్నారు. అదేనా జనం కోరుకున్నది? ఇరవై ఏండ్లుగా చర్చ సాగుతుంటే ఇంత హఠాత్తుగా చట్టాలు చేయాల్సిన అవసరం ఏమిటి? ఇప్పుడు చర్చలకు సిద్ధమంటున్న ప్రభుత్వం చట్టాలు చేయడానికి ముందు ఎందుకు చర్చించలేదు. హడావుడిగా ఆర్డినెన్సులు తేవాల్సిన అవసరం ఏమిటి? కనీసం ఈ ఉద్యమం సాగుతున్నందువల్ల చర్చలు సాఫీగా సాగడానికి వీలుగా ఈ చట్టాల అమలును కొంతకాలం వాయిదా వేసి సమస్యను ఒక కొలిక్కి తీసుకురావాలని సుప్రీంకోర్టు కోరినా కేంద్ర ప్రభుత్వం తిరస్కరించింది. రైతుల కోర్కెనే కాదు ఉన్నత న్యాయస్థానం అభ్యర్థనను కూడా తోసి వుచ్చడం ఎవరి కోసం? 50వేల మంది వీధులకెక్కి అడిగితే 130కోట్ల మంది అంగీకరించాలా? అని బిజేపీ నాయకులంటున్నారు. వారనే ఈ 50వేల మందికి కోట్లాది ప్రజల మద్దతు ఉందన్న విషయాన్ని మరుగు పరుస్తున్నారు. మోడీ ప్రభుత్వానికి 130 కోట్ల మంది మద్దతు ఉందా? 32శాతమే ఆయనకు ఓటేశారు. అయినా ప్రధానిగా వారిని ప్రజలు గుర్తించారు కదా? అదే ప్రజాస్వామ్యమంటే? ఒక్కరన్నమాటకు రాముడు స్పందించాడు. మరి రోజూ రామ జపం చేసే బిజేపీకి కోట్లాది ప్రజల మాటంటే లెక్క లేదా? తమ మిత్రపక్షాలు కూడా చెప్తున్నాయే. వారి మాటకు విలువ లేదా? ఇదేనా వారి రామభక్తి, దేశభక్తి? మోడీ,షాలు, వారు నెత్తికెత్తుకున్న అదానీ, అంబానీలు తప్ప మిగతా ఎవ్వరూ ప్రజలు కారా?

చట్టాలు వెనక్కి తీసుకోవాల్సిందే:

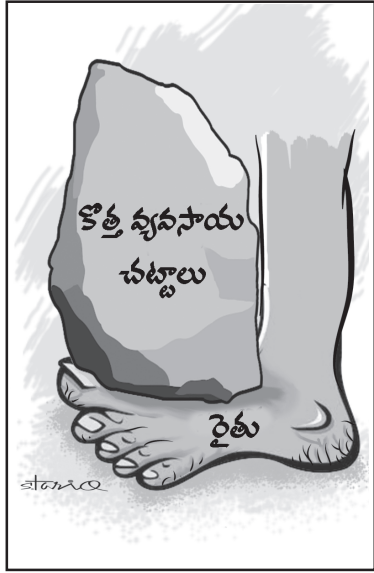
చట్టాల్లో సవరణలు చేస్తే మంచిదే కదా రైతులు అంగీకరించొచ్చు కదా

అని కొందరంటున్నారు. వాళ్లు చేస్తామన్న సవరణలు ఏమిటి? కనీస మద్దతు ధర కొనసాగుతుందని రాతపూర్వక హామీ ఇస్తామంటున్నారు. మార్కెట్ యార్డులు కొనసాగుతాయి, ప్రైవేటు యార్డులూ ఉంటాయంటున్నారు. రైతులు తమ ఇష్టం వచ్చిన చోటకు పోవచ్చునంటున్నారు. ఇలాంటి సవరణల వల్ల ఒరిగేదేమిటి? కార్పొరేటు వ్యవసాయం దిశగా చట్టాలు చేశారు. సవరణలూ అందుకే ప్రతిపాదిస్తున్నారు. మరణశాసనానికి సవరణ లేముంటాయి? దాన్ని వెనక్కి తీసుకోవడమా? అమలు చేయడమా? అన్నదే ప్రశ్న. కేంద్రం రెండోదానికే మొగ్గుచూపుతున్నది. ఉరికంభం ఈరోజు ఎక్కాలా రేపు ఎక్కాలా? ఉరికొయ్యను ఇనుముతో చేయాలా? చెక్క చేస్తే సరిపోతుందా? వంటి సవరణలు చేయాలా? ఈ మధ్య ఒక తెలుగు పత్రికలో బిజేపీ జాతీయ నాయకులు రాంమాధవ్ ఒక వ్యాసం రాశారు. అందులో తప్పనిసరైతే ఒకటి లేదా రెండు సవరణలు చేయొచ్చు. కాని చట్టాన్ని మార్చలేమని, యధావిధిగా కొనసాగుతుందని రాశారు. దీన్ని బట్టే సవరణలపై వారి చిత్తశుద్ధి ఏమిటో అర్థమవుతుంది. అబద్దాలు, మోసపుమాటలతో రైతుల్ని నమ్మించాలని చూస్తున్నారు. అది చెల్లదు.

మెరీ కిల్లింగ్

బిజేపీ నాయకులు, వారికి మద్దతునిస్తున్న కొందరు మేధావులు రైతుల కష్టాలపై కన్నీరు కారుస్తున్నారు. వారి కష్టాలు నిజమేనని, కాని కొందరు వాటిని ఉపయోగించుకొని మోడీ ప్రభుత్వాన్ని సాధించాలని చూస్తున్నారని ఆరోపిస్తున్నారు. రైతుల కష్టాలు, కన్నీళ్లు నిజమే అయినప్పుడు దానికి ఏమిటి పరిష్కారం. జబ్బొకటైతే మందు మరొకటిస్తే వికటిస్తుంది. ఇప్పుడీ చట్టాల విషయంలోనూ అదే జరుగుతోంది. కష్టాల్లో ఉన్న రైతులకు శాశ్వత స్వేచ్ఛ కల్పించడానికే ఈ మరణశాసనం లిఖించారు. ఎలాగూ ఇహలోకంలో కష్టాలు తప్పవు. పరలోకంలోనైనా స్వేచ్ఛగా ఉండమంటుంది మతం. మతాన్ని రాజకీయాలకు వాడుకునే బిజేపీ ఇంతకన్నా భిన్నంగా ఎలా ఆలోచించగలుగు తుంది. ఎవరికైనా నయంకాని జబ్బు వస్తే వారి బాధలు చూడలేక బంధువులు

మెర్సీకల్లింగుకు దరఖాస్తు చేసుకుంటారు. అలాగే ప్రభుత్వం కూడా రైతులకు ఇన్ని కష్టాలెందుకు, కష్టాలతో బతకడమెందుకు అని ఒకేసారి మరణం ప్రసాదించమని మెర్సీ కిల్లింగు సూత్రాన్ని అప్లయి చేసి రైతుకు వ్యవసాయ చట్టాల పేరుతో మరణశాసనం రాసింది. 1990లో డంకెల్ ప్రతిపాదనల పేరుతో ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ (డబ్ల్యూటివో)లో చేరాం. ఆ తర్వాత అభివృద్ధి అయ్యింది కదా అని కొందరంటున్నారు. వాస్తవమేమంటే ఆ తర్వాతే రైతు ఆత్మహత్యలు మొదలయ్యాయి. వ్యవసాయమూ సంక్షోభంలో పడింది. ఇది కాదనలేని సత్యం.

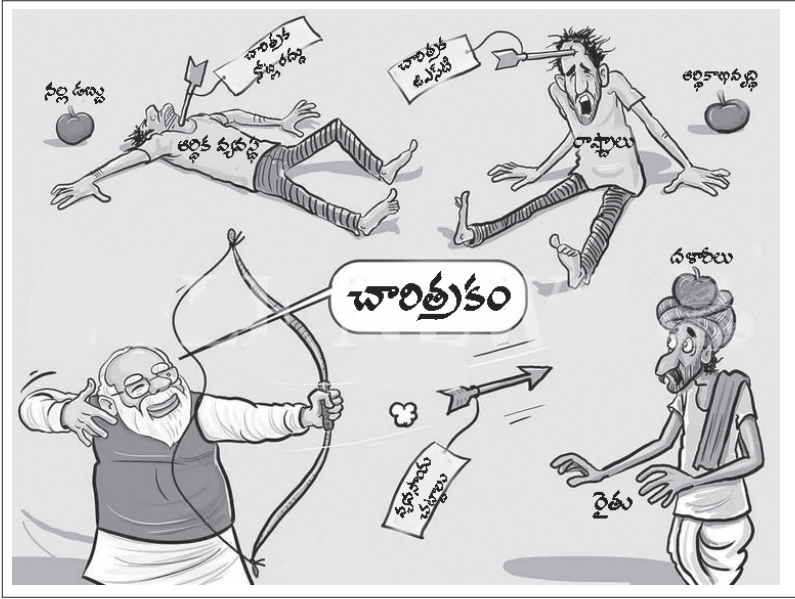
బిజేపీకి మాటపై నిలబడే చిత్తశుద్ధి ఉందా?

ఈ ఆరేండ్ల పాలనలో బిజేపీ చెప్పిందొకటి, చేసింది మరొకటన్న సంగతి రుజువైంది. పెద్దనోట్లు రద్దు చేసి బ్లాక్ మనీని అరికడతామన్నారు. ఉగ్రవాదం రూపుమాసిపోతుందన్నారు. ఏం జరిగింది? బ్లాక్ మనీ చట్టబద్ధమైంది. ఉగ్రవాదం ఉధృతమైంది. ఏం సాధించారు జనాన్ని ఇబ్బందులపాటు చేయడం తప్ప. నగదు లేక జనం నానా ఇక్కట్లు పడ్డారు. ఇంకా పడుతూనే ఉన్నారు. ఆన్ లైను వ్యాపారం, ఫైనాన్సు వ్యాపారాలు పెరిగాయి. దీనివల్ల లాభపడ్డవెవరు? జిఎస్టీ ద్వారా ఒకే దేశం ఒకే పన్ను అన్నారు. పన్నులు పెరిగాయి. ధరలు పెరిగాయి. కాని రాష్ట్రాల ఆదాయం పడిపోయింది. దాన్ని పూడుస్తామన్నారు. కాని ఇప్పుడు పూడ్చుకుండా అప్పులు తెచ్చుకోమంటున్నారు. తిరిగి ఆఅప్పుల భారం ప్రజలపైనే పడుతుంది. వ్యవసాయంలో స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సులు అమలు చేస్తామన్నారు. కాని దానికి విరుద్ధంగా ఒకేదేశం ఒకే మార్కెట్ అంటూ అంటానీ,

అదానీ సిఫార్సులను అమలు చేస్తున్నారు. కరోనాలో ప్రజలు కష్టాలు పడుతుంటే సందట్లో సడేమియా అన్నట్లుగా ప్రజలపై కొత్తచట్టాలు తెచ్చి రుద్దుతున్నారు. విద్య, వైద్యం, ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రకృతి వనరులు అన్నింటినీ ప్రైవేటుపరం చేస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేక హోదా ఇస్తామన్నారు. కాని దాన్ని తుంగలో తొక్కారు. మోసపు మాటలు చెప్పే మోడీ మాటలు విని పదేపదే మోసపోవాలా?

వైయస్సార్ కాంగ్రెసు, తెలుగుదేశం పార్టీలు రైతు ఉద్యమానికి మద్దతునీయాలి

మన రాష్ట్రంలోను రైతులు ఈ చట్టాలను వ్యతిరేకిస్తున్నారు. వడ్డే శోభనాద్రీశ్వరరావు అధ్యక్షతన 10 సంఘాలతో ఏర్పడిన కిసాన్ సంఘర్ష సమన్వయ కమిటీ (ఏఐకేయస్ సిసి) ఈ ఉద్యమానికి నాయకత్వం వహిస్తోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రైతుసంఘం, కౌలుసంఘం, వ్యవసాయకార్మిక సంఘాలు ఇందులో భాగస్వాములుగా ఉన్నాయి. విశాల వేదికగా ఇది నడుస్తోంది. ఇందులో అనేక పార్టీలకు చెందిన వారున్నారు. డిశంబరు 8న జయప్రదమైన బందే ఇందుకు ఉదాహరణ. ఆ తర్వాత జరిగిన కార్యక్రమాల్లోనూ గ్రామీణ పేదలు, రైతులు, కార్మికులు పెద్దఎత్తున పాల్గొంటున్నారు. మధ్యతరగతి వారు విరాళాలిచ్చి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఈ ఉద్యమానికి వామపక్షపార్టీలు దన్నుగా నిలబడ్డాయి. నిర్బంధాలను ఎదుర్కొని నిలబడ్డారు. వివిధ రాష్ట్రాల్లో ప్రాంతీయ పార్టీలు కూడా మద్దతునిస్తున్నాయి. కాని దురదృష్టవశాత్తు అధికారపార్టీగా ఉన్న వైయస్సార్ కాంగ్రెసు, ప్రధాన ప్రతిపక్షం తెలుగుదేశం ఈ ఉద్యమానికి దూరంగా ఉన్నాయి. నాడు పార్లమెంటులో ఈ బిల్లుల్ని వారు బలపరిచారు. ఈ ఉద్యమ ప్రభావంతో తటస్థంగా మారారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం డిశంబరు 8బందుకు సంఘీభావం ప్రకటించింది. తెలుగుదేశం పార్టీ జిల్లా కలెక్టర్లకు అర్జీలు ఇచ్చి సరిపుచ్చుకుంది. చంద్రబాబునాయుడు చట్టాలకు సవరణ చేయాలని కోరారు. రోజూ ఒకరిపై ఒకరు కారాలు మిరియాలు నూరుకునే ఈ పార్టీలు బిజేపీని బలపరిచే విషయంలో ఒక్కటిగా వ్యవహరిస్తున్నాయి. కేంద్ర బిజేపీ ప్రభుత్వాన్ని చూసి

భయపడుతున్నారు. వ్యవసాయ, విద్యుత్, రాష్ట్రాల హక్కు, రాష్ట్రాల్ని కనీసం సంప్రదించకుండా కేంద్రం నిరంకుశంగా చట్టాలు చేస్తున్నా పట్టించుకోవడం లేదు. ప్రత్యేక హోదా ఊసు ఎత్తడం లేదు. రాష్ట్రానికి 4600 కోట్లు జిఎస్టీ పరిహారం ఇవ్వకపోయినా అడగడం లేదు. రాష్ట్రానికి నష్టాలు జరుగుతున్నా ప్రశ్నించడం లేదు. రాష్ట్రం హక్కులకోసం అయినా వైఎస్సార్ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం నిలబడాలి. రైతాంగానికి, రాష్ట్ర ప్రజలకు ఈ వైఖరి తీరని హాని చేస్తుంది. ఆయా పార్టీల వెనుకనున్న రైతాంగం ఈ ఉద్యమానికి పూర్తి సంఘీభావంతో ఉన్నారు. సానుభూతితో బలపరుస్తున్నారు. ఇప్పటికైనా వారు తమ వైఖరిని పునరాలోచించుకొని ఈ ఉద్యమాన్ని చురుగ్గా బలపరచాలి. బిజేపీ ప్రభుత్వంలో భాగస్వామిగా ఉన్న అకాలీదళ్ పార్లమెంటులో రైతులకు మద్దతుగా వ్యవసాయ బిల్లుల్ని వ్యతిరేకిస్తూ మంత్రివర్గం, ఎన్ డీ ఏ కూటమి నుండి తప్పుకుంది. ఇలాంటి పార్టీలను చూసినా వైయస్సార్ కాంగ్రెసు, తెలుగుదేశం పార్టీలు నేర్చుకోవాలి. లొంగుబాటు విధానాలకు స్వస్తి చెప్పాలి. తెలుగు ప్రజల

ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడాలి. తక్షణం అసెంబ్లీని సమావేశపర్చి ఈ చట్టాలకు వ్యతిరేకంగా తీర్మానం చేయాలి. ఈ చారిత్రక దశలో వారు సరైన నిర్ణయం తీసుకోవడంలో విఫలమైతే చరిత్ర వారిని క్షమించదు.

సమైక్య శంఖారావం

గత 20 సంవత్సరాల ఆర్థిక సంస్కరణల ఫలితంగా వ్యవసాయం సంక్షోభంలో పడింది. అప్పులు పెరిగాయి. ఆత్మహత్యలూ పెరిగాయి. మోడీ వచ్చాక అవి తగ్గకపోగా ఇంకా పెరుగుతున్నాయి. దీన్ని అరికట్టడానికి స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సులు అమలు చేయాలని అన్ని సంఘాలూ కోరుతున్నాయి. కానీ రైతుల్ని బలిపెట్టి వ్యవసాయాన్ని కార్పొరేట్‌పరం చేయడానికి మోడీ సర్కార్ ఈ నల్ల చట్టాలను తెచ్చింది. వాటికి వ్యతిరేకంగా నేడు రైతు నడుంకట్టి కదనరంగంలోకి దిగాడు. అందుకే ఈ చట్టాలను ఉపసంహరించుకొని కొత్త చట్టాలపై చర్యలు చేయాలి. రైతులకు మేలు చేసే గిట్టుబాటు ధరల చట్టం, రుణవిమోచన చట్టం చేయాలి. అప్పుడే వ్యవసాయ సంక్షోభానికి పరిష్కారం దొరుకుతుంది. వ్యవసాయం పునాదిగా ఆర్థిక వ్యవస్థ అభివృద్ధి చెందుతుంది. అప్పుడే దేశం సూపర్ పవర్ అవుతుంది. రైతుల్ని నాశనం చేసి వ్యవసాయాన్ని కార్పొరేట్ కంపెనీలకు కట్టబెట్టి దేశాన్ని సూపర్ పవర్ గా మారుస్తామంటే దేశం ఇంకా దిగజారి పోవడానికే దారి తీస్తుంది. ఈ ఏడాదిలోనే సంక్షోభం ముదిరి మన ఆర్థిక వ్యవస్థ పాతాళంలోకి దిగింది. ఇంకా దిగజారిపోకుండా ఉండాలంటే రైతు వ్యవసాయాన్ని కాపాడాలి. అదే దేశానికి రక్ష?

ఉద్యమించడమే మార్గం

రైతాంగం, కౌలురైతులు, వ్యవసాయకూలీలు నేడు సంక్షోభం సుడిగుండంలో ఉన్నారు. సవాలక్ష సమస్యలతో సతమతమవుతున్నారు. ఉపాధి తగ్గింది. గిట్టుబాటు ధరలు లేవు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలతో పంటలు దెబ్బతిన్నాయి.

ఇన్ఫుట్ సబ్సిడీ, ఇన్సూరెన్సు రాలేదు. ప్రభుత్వ సహాయమూ సకాలంలో అందడం లేదు. ఈ స్థితిలో అసలు సాగుకే ముప్పు ముంచుకొచ్చింది. ఈ చట్టాలను తిప్పికొడితేనే మన సమస్యలను కూడా సులభంగా సాధించుకోగలం. ఈ షోరాటంలో వస్తున్న ఐక్యతతో మున్ముందు మనల్ని తక్షణం పీడిస్తున్న సమస్యల సాధనకు ఉద్యమిద్దాం.

దేశ చరిత్రలో నేడు జరుగుతున్న రైతాంగ ఉద్యమం కొత్త అధ్యాయాన్ని సృష్టించింది. అపూర్వమైన ఐక్యత. విశాల వేదికలు. కార్మిక కర్షక ఐక్యత. రాజకీయ పార్టీలకే పాఠాలు నేర్పుతున్న ఉద్యమమిది. పార్టీలు, పంతాలు, కులాలు, మతాలు పక్కన పెట్టి పంజాబు, హర్యానా వంటి రాష్ట్రాల్లో రైతులొక్కటయ్యారు. వారికి ఇతర వర్గాల ప్రజలు మద్దతు తెలుపుతున్నారు. మన రాష్ట్రంలోనూ ఇదే మార్గాన్ని అనుసరించాలి. గ్రామ గ్రామానికి ఉద్యమాన్ని విస్తరించాలి. నల్ల చట్టాల రద్దుకోసం శంఖారావం పూరించాలి. స్వాతంత్రోద్యమ స్ఫూర్తితో అంతా ఒక్కటై రైతు వ్యవసాయాన్ని కాపాడుకోవాలి.

= = = =

1. దేశాన్ని నాశనం చేసే మూడు వ్యవసాయ చట్టాలను వెనక్కి తీసుకోవాలి
2. విద్యుత్ మీటర్లు పెట్టి భారాన్ని పెంచే విద్యుత్ బిల్లు 2020 చట్టాన్ని ఉపసంహరించుకోవాలి.
3. గిట్టుబాటు ధరల గ్యారంటీ చట్టం చేయాలి
4. రుణ విమోచన చట్టం తీసుకురావాలి.
5. మార్కెట్ యార్డల్లో అవినీతి, మోసాలు అరికట్టి సంస్కరించాలి.
6. గ్రామగ్రామాన రైతు ఉద్యమానికి మద్దతుగా దీక్షా శిబిరాలు నిర్వహించండి
7. పార్టీలు, కులాల కఠీతంగా రైతు, కూలీలంతా ఐక్యం కావాలి
8. రైతు ఉద్యమంపై కేంద్ర ప్రభుత్వ తప్పుడు ప్రచారాన్ని ఖండించండి